

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра технологій у рослинництві та захисту рослин

АГРАРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА КОНСАЛТИНГ

методичні вказівки до проведення практичних і самостійних робіт студентами
агробіотехнологічного факультету спеціальності 201 «Агрономія»
усіх форм навчання освітнього ступеня «Магістр»

**Біла Церква
2020**

УДК: 631.152(07)

Затверджено на засіданні
Науково-методичної комісії БНАУ
Протокол № 2 від 23.09.2020 року

Укладачі: **Хахула В.С.**, канд. с.-г. наук, доцент
Козак Л.А., канд. с.-г. наук, доцент
Грабовський М.Б. доктор. с.-г. наук, доцент
Городецький О.С., канд. с.-г. наук, доцент
Хахула Б.В., асистент

Аграрний менеджмент та консалтинг: методичні вказівки до проведення практичних і самостійних робіт студентами агробіотехнологічного факультету спеціальності 201 «Агрономія» усіх форм навчання освітнього ступеня «Магістр» / Хахула В.С., Козак Л.А., Грабовський М.Б., Городецький О.С., Хахула Б.В. – Біла Церква, 2020. – 49 с.

Методичні вказівки призначені для студентів агробіотехнологічного факультету спеціальності 201 – «Агрономія» з метою формування у студента системи теоретичних та практичних основ аграрного менеджменту і консалтингу. Завдання зазначеної дисципліни полягає у формуванні у студентів необхідного об'єму знань з основ аграрного менеджменту та консалтингу.

Проведення тестового контролю знань сприятиме кращому засвоєнню матеріалу з курсу «Аграрний менеджмент та консалтинг», а також об'єктивній оцінці знань студентів.

Рецензент: Безкровний М.Ф., доктор економічних наук, доцент.

© БНАУ, 2020

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни "Аграрний менеджмент та консалтинг"	4
Передмова	5
1. Програма навчальної дисципліни	7
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади дисципліни «Аграрний менеджмент та консалтинг»	7
Змістовий модуль II. Функції аграрного менеджменту. Забезпечення ефективності управління виробництвом в АПК України	8
Змістовий модуль III. Консалтинг	10
2. Теми практичних занять	10
3. Теми самостійної роботи	13
4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових занять	15
5. Тестові завдання для визначення рівня засвоєння знань студентами	18
6. Методи навчання	31
7. Форми поточного та підсумкового контролю	32
8. Засоби оцінювання результатів навчання	32
9. Критерії оцінювання результатів навчання	33
10. Рекомендована література	35
Глосарій	38

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АГРАРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА КОНСАЛТИНГ

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	20 - "Аграрні науки та продовольство"	
Спеціальність	201 – «Агрономія»	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	14	4
Практичні, семінарські заняття	30	6
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	76	110

ПЕРЕДМОВА

Мета навчальної дисципліни - дати студентам комплексну систему знань про суть управління в підприємствах, організаціях АПК та навичок з управління виробничими процесами в них; умов забезпечення результативності господарюючих структур; діагностики та проектування системи аграрного менеджменту, адекватних цілям і задачам ринкової економіки в сільському господарстві, а також системи та завдання консалтингу в аграрній сфері, багатомірність ділового спілкування; розкриття людських стосунків, зокрема у сфері ділового спілкування; формування професійної етики консультанта.

Головною **метою** викладання дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі аграрного менеджменту та консалтингу, системного мислення та комплексу спеціальних знань і вмінь щодо принципів, прийомів і методів аграрного менеджменту на підприємстві з урахуванням процесів, що відбуваються в ньому, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завданням навчальної дисципліни є підготовка майбутніх фахівців, здатних упорядкувати організаційну структуру та сформувати систему менеджменту на підприємстві (в організації), підтримувати їх стійкість і дієздатність, забезпечувати динамічний розвиток та конкурентоспроможність підприємства, чому передують теоретична підготовка студентів з питань управління і менеджменту аграрної сфери, а також здобуття навичок з консалтингу в аграрній сфері:

- сутності основних понять і категорій аграрного менеджменту та консалтингу;
- принципів та функцій аграрного менеджменту та консалтингу;
- системи методів аграрного менеджменту та консалтингу;
- змісту процесів та технології управління підприємствами АПК;
- особливостей керівника аграрної сфери, як суб'єкта управління, його взаємодії з навколишнім середовищем, організацією і групою;
- теорії та практики прийняття управлінських рішень, реалізації менеджером основних функцій планування, організації, мотивації та контролю на сільськогосподарському підприємстві;
- теоретичних засад екологічного менеджменту та консалтингу;
- особливостей управління за різних організаційно-правових форм господарювання;
- інформаційного забезпечення процесу управління та дослідження впливу на цей процес системи комунікацій;
- етики і відповідальності у аграрному менеджменті та консалтингу;
- теоретичних аспектів управління якістю;
- ефективності управління підприємствами АПК;
- розглянути умови успішного консультування, усвідомити технологію надання консалтингових послуг;
- набути навичок підготовки та проведення консалтингової діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- систему управління агропромисловим комплексом та його підкомплексами;

- існуючі та прогресивні структури управління, організаційні форми управління підприємствами та організаціями різних форм власності;
- організацію управління матеріально-технічним та сервісним забезпеченням;
- процес формування механізмів управління, а також управління функціональними підсистемами (нововведеннями, фінансами, якістю праці і продукції, результативністю тощо);
- технологію вироблення, прийняття і реалізації управлінських рішень та інформаційне забезпечення системи менеджменту;
- діагностику системи менеджменту та її адаптацію до вимог зовнішнього середовища;
- знати теоретичні основи консультування;
- знати законодавство у сфері консультування.

По закінченню вивчення дисципліни студент повинен уміти:

- чітко та ефективно здійснювати управління людьми і матеріальними та фінансовими ресурсами в різноманітних організаціях;
- вчасно приймати необхідні рішення і реалізовувати їх у практичній діяльності;
- використовуючи інформацію про стратегії підприємства, виробляти пропозиції щодо складу та змісту задач управління;
- за алгоритмами вирішення задач управління розраховувати трудові витрати на виконання управлінських завдань;
- визначати центри відповідальності організаційного формування;
- оцінювати чинні організаційні структури управління та вносити пропозиції щодо їх вдосконалення;
- використовувати методи консультування;
- використовувати методи оцінки ефективності консультування;
- використовувати отримані знання для здійснення консультаційної діяльності;
- встановлювати необхідні клієнтські відносини;
- використовувати на практиці пропозиції консультантів.

У сучасних умовах розвитку аграрної сфери економіки України менеджер повинен уміти чітко визначати стратегію розвитку підприємства, гнучко й адекватно реагувати на сигнали зовнішнього економічного оточення, правильно визначати диспозицію підприємства на ринках аграрної продукції, послуг, робіт і ресурсів, чітко та оперативно приймати поточні управлінські рішення.

Усі ці завдання можна виконати, лише опанувавши менеджмент як науку, практику і мистецтво.

Програма навчальної дисципліни «Аграрний менеджмент та консалтинг» спрямована на те, щоб дати студентам знання теоретичних основ управління в агропромисловому комплексі для подальшого застосування здобутих знань, умінь та навичок на практиці. Контроль знань і умінь студентів здійснюється за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студентів у вигляді контрольних робіт та усного опитування під час лабораторно-практичних робіт і модульного тестового контролю із застосуванням комп'ютерних програм.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АГРАРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА КОНСАЛТИНГ

методичні вказівки до проведення практичних і самостійних робіт студентами
агробіотехнологічного факультету спеціальності 201 «Агрономія» усіх форм
навчання освітнього ступеня «Магістр»